

Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске

Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске

Овај летак је припремљен у оквиру пројекта "Интегрисање климатских промјена у смањење ризика од поплава у сливу ријеке Врбас", који финансира Глобални фонд за околицу (GEF), а спроводи Развојни програм Уједињених нација (UNDP) у Босни и Херцеговини.

Садржај овог летка не одражава нужно ставове донатора и партнера, нити Развојног програма Уједињених нација (UNDP).

www.ba.undp.org

@UNDPBIH

#VrbasProject

ПОПЛАВЕ: БОЉА СПРЕМНОСТ - МАЊА ШТЕТА

Правовремена и адекватна
припрема на поплаве

штета мања за
више од 50%

Поплаве су најчешћа природна непогода у Босни и Херцеговини која причињава више од 60 посто штете у односу на друге катастрофалне појаве. Најчешће настају изливањем ријека и бујичних водотока, услед дуготрајних и/или обилних падавина или наглог отапања великих количина снијега. Бујичне поплаве се јављају у кратком временском року и имају велику разорну моћ - уништавају путеве, куће, утичу на стварање клизишта.

Поплаву не можемо спријечити, али можемо смањити њене штетне ефекте - људске жртве и материјалну штету.

Сви становници су дужни заштитити своју имовину и укућане од поплаве.

Улога цивилне заштите у случају поплаве је да:

Организује и координише спровођење мјера и задатака дефинисаним Планом заштите и спасавања.

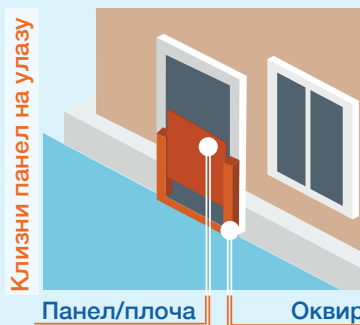
Информише јавност о опасностима и даје неопходна упутства.

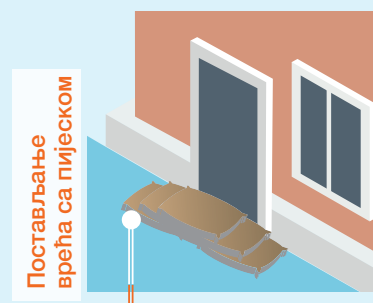
Организује и управља припадницима цивилне заштите у току заштите и спасавања (обавјештава грађане, организује евакуацију, обезбјеђује комуникацију, доставу хране и воде најугроженијима, организује и руководи заштитом и спасавањем).

ПРИЈЕ ПОПЛАВЕ - будите спремни, смањите штету!

- Избегавајте **ГРАЂЕЊЕ ОБЈЕКТА** у плавној зони! Прије градње се распитајте у локалној управи или на веб страници <http://vrb.pmfbl.org/> у којој зони опасности се налази локација планирана за градњу.
- Уколико се објекат налази у плавној зони адаптирајте га за могуће поплаве: обложите приземни/подрумски дио објекта водонепропусним материјалом (облоге, хидроизолациони премази, керамичке плочице), подигните инсталације изнад очекиваног нивоа плавлeња (нпр. 1,5м).
- Припремите заштитне плоче за врата или алтернативна јефтина рјешења (вреће и пијесак, стреч пластична фолија и сл.) која могу спријечити улазак воде кроз вањске отворе. Од кључног значаја за смањење штете је **СПРИЈЕЧИТИ УЛАЗАК ВОДЕ У ОБЈЕКАТ**.
- Инсталирајте неповратни вентил на главни канализациони одвод како бисте спријечили враћање канализационе воде у објекат током периода поплаве.

Панел/плоча Оквир

Постављање врећа са пијеском

Вреће слагати као цигле Пресавити крајеве испод

- Заједно са комшијама очистите канале и одводе у вашем насељу.
- Осигурајте имовину од поплаве.
- Не бацајте отпад у потоке и рјечна корита.
- Уколико сте у могућности изградите сопствену заштиту око објекта (бетонска/зидана ограда, земљани насип) или припремите материјал за њено постављање за случај потребе (привремене баријере: вреће и пијесак).

НАДОЛАЗЕЋА ОПАСНОСТ ОД ПОПЛАВЕ - поплава долази...

- Пратите медијске објаве и упутства службе за заштиту и спасавање.
- Припремите пакет основних намирница: флаширана вода, конзервирана храна, храна за бебе ако је потребна, лијекове које користите, батеријску лампу, радио пријемник на батерије, прибор за прву помоћ, прибор за личну хигијену.
- Спакујте важне документе, драгоцености и фотографије у пластичну фолију и одложите у просторију на вишем спрату.
- Затворите шахтове и друге отворе на тлу.
- Пренесите намјештај, електричне уређаје и друге ствари и вриједности на горњи спрат објекта.
- Очистите каду и друге веће посуде и направите залихе чисте воде. Искључите електричне уређаје и главни струјни прекидач уколико је тако сугерисано.

Поставите привремене баријере око објекта (раније припремљене), вреће за пијесак пунити само до пола, слагати по принципу зида од цигли!

- Превезите моторна возила на најближа узвишења до којих вода не може продријети.
- Провјерите са комшијама или посебно осјетљивим члановима заједнице (болесни, стари, труднице и сл.) да ли су упозанати са упозорењима и адекватно припремљени (помозите комшијама!).

Поставите заштитне плоче за врата или алтернативна јефтина рјешења која могу спријечити улазак воде кроз вањске отворе објекта (стреч пластична фолија + вреће са пијеском и сл.).

- Испланирајте могућности премјештања животиња на сигурну локацију, сточну храну, пестициде и друге хемикалије премјестите на шталске таване.
- Припремите гумене чизме и рукавице.
- Уколико је наређена евакуација, евакуишите се према упутству.

У ТОКУ ПОПЛАВЕ...

- Пратите новости и обавјештења на локалном радију.
- Нипошто не ходајте кроз воду која се креће/тече. У случају потребе крећите се кроз воду која мирује и користите штап како бисте испитали терен у правцу коме се крећете.
- Не возите аутомобиле кроз воду - при дубини од само 30 см губите контролу над возилом.
- Искључите и не дирајте електричне уређаје.
- Ако вам је вода замућена не смијете је пити - користите претходно припремљене залихе чисте воде.
- Избегавајте контакт са плавном водом - она је контаминирана канализацијом, другим отпадима и хемикалијама.
- Одржавање личне хигијене је врло важно: обавезно сапуном прати руке прије јела и након било каквог контакта са плавном водом. Посебно обратити пажњу на чистоћу руку дјецe!
- Послушајте инструкције полиције и локалне службе за спасавање, нарочито ако је дата инструкција за евакуацију.
- Уколико нисте евакуисали домаће животиње, у случају уласка воде, ослободите их из објеката.

Заједно са комшијама осигурајте да постављене заштитне мјере у вашем насељу буду ефективније.

ЗНАКОВИ ЗА УЗБУЊИВАЊЕ

Надолозећа опасност

- Укључите радио или ТВ пријемник!
- Послушајте саопштење о врсти надолозеће опасности и мјерама које је потребно предузети! Предузмите мјере заштите које ће вам помоћи у припреми за опасност.

Непосредна опасност

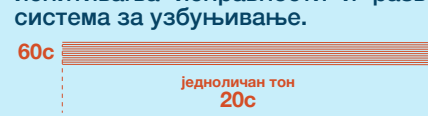
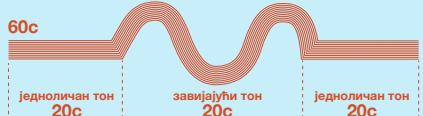
- Укључите радио или ТВ пријемник!
- Послушајте саопштење о врсти опасности и мјерама које је потребно предузети! Хитно предузмите мјере заштите из саопштења!

Ватрогасна узбуна

- Останите мирни!
- Знак за узбуњивање односи се на припаднике ватрогасне службе и других служби заштите и спасавања које одмах требају поступити у складу са утврђеним плановима.

Престанак опасности

- Можете престати проводити мјере заштите из саопштења. У случају потребе, помозите у акцијама спасавања које проводе снаге заштите и спасавања. Знак се употребљава и за потребе испитивања исправности и развоја система за узбуњивање.

**ВАЖНИ
ТЕЛЕФОНИ:**

121 ЦИВИЛНА
ЗАШТИТА

122 ПОЛИЦИЈА

123 ВАТРОГАСЦИ

124 ХИТНА
ПОМОЋ